زاڵبن جورنەتی بریاردان شك نابەن .

کریکاری « ۱+۱= ۱ » له دووریانیکدا به تەنیا باڵی واقی وڕماوه. پالەوانی (کۆلاره) به تەنیا بۆکۆلارەکەی دەگری. دووگەڕیدەکە ناوێرن بەرەنگاری ئەھەیمەنەکان ببنەوەو ھەڵدێن . پاڵەوانی « ھێشتا ھەز چاوەڕوانە » تاکو ئیستاش چاوەڕوانە .

● خۆ ئەگەر پالەوانەکان بتوانن لەو پانتاییە تەنگەبەرەی تێدا دەگەڕێن دەرباز بن و به راستی باوەش بۆ تەنگ و چەڵەمەکانی لای خۆمان بکەنەوه ئەوا له زەوی خۆیان دابڕ نابن و بەرھەمەکانی نووسەریش دەبنه ڕەنگدانەوەی ئەم سەردەمه .

به هیوام ئەم تێبینییانه سوودێکیان گەیاندبێ . بەتایبەتی لەکاتێکی وەھادا که زۆربەی چیرۆکی کوردی بەرەو سێکس و عەبەس مل دەنێن . ھەروەھا به ھیوام برای نووسەریش له ئاستی ڕەخنەدا سینگی فراوان بێ . بەوھیوایەی جارێکی تر بگەڕیمەوه سەر لایەنه گەشەکانی ئەم کۆمەڵه چیرۆکه . .

پەراوێزەکان

(۱) بوار ل/٥ .
(۲)(۳) بوار ل/٦ .
(٤) بوار ل/۱۱ .
(٥) بوار ل/۱۲ .
(٦) بوار ل/۱۳ .
(۷) بوار ل/۲۳ .
(۸) بوار ل/۲٤ .
(۹) بوار ل/۲۷ .
(۱۰)(۱۱) بوار ل/۳۰ .
(۱۲) بوار ل/۳۱ .
(۱۳) بەیان ، ژماره (٤٦) .
(۱٤) ھەمان سەرچاوه .

چالاك و ڕاپەڕایەتی شانۆگەری کوردی

شۆڕه سواری مەیدانی شانۆ و شانۆگەری وھونەرمەندی بلیمەت ماموستا (رفیق چالاك) که له ۱-۳-۱۹۲٥ دا وەك چرۆیەکی باخچەی ھونەر پشکووت ، ھەر له منالیەوه خولیای ھونەر کەوتە مێشکیەوه ، وەك ئارەزوومەندێك ھاتووەته کۆڕی ھونەرەوەو به پێی توانای خۆی له بزوتنەوەی ھونەری شانۆ و مەیدانی گۆرانی ووتن‌دا هاوبەشی کردووه . . .

ھەر وەك خۆی دەڵێ و ئەوەی وام لێ دەکات له مردن بترسم ئەوەیه که مەرگ ماوەی ئەدەم ئەدات که ئەوەی ئەمەوێ پێشکەشی به ڕۆڵەی کوردی بکەم ببێت بەداخێك و لەگەڵ خۆم‌دا ببەمه ناو خاك ، لەبەر ئەوه تکام له ھەموو ھونەر مەندێکی دڵسۆز ئەوەیه که ئەوەی پێیەتی ھەڵی نەگرێ بۆ سبەینێ ، چونکه مەرگ ستەم کارەو ماوەی مرۆڤ نادات بو ھێنانەدی ئاواتی . » .

له ساڵی ۱۹۳٥ دا بۆ یەکەم جار ھاته سەر شانۆ و دەوری خزمەت کارێکی بینی ، لەو سەردەمەداو پێش ئەوەش نواندن له ناو گەڕەکەکان دا باو ووه ، ھیچ گەڕەکێك نەبووه که له لایەن لاوەکانی ئەو گەڕەکەوه نواندنی تیا نەکرێت .

له ساڵی ۱۹٤۱ دا له (دار المعلمين الريفيه)دەرچوو، بووه به ماموستایەکی بچکۆلانه له قوتابخانەیەکی گەڕەکی مەڵکەندی و پاش ئەوه خالیدی و کانیسکان .

ئەو چیروکانەی له سەر شانۆ پێشکەش کردوون بەلای جەماوەری میللەتەکەیەوه خۆشی بوون و جێی ڕەزامەندیان بووه ، ھەرچیەکی پێشکەش کردبێ دەسته بەرەیەکی بچووك و دیاریه که له کارایەکەوه که به کوردی ھاتەدنیاوەو به کوردی تیا ژیاوەو ، چی پێ کرابێ و ڕێگەی پێ درابێ دریغی نەکردووەو فریشتەی لای خواش نەبووه . ئەوەندە بەسه مرۆڤێك بتوانێ له ناو کۆمەڵگایەکی وەکوو کۆمەڵگای ئێمەدا بتوانێ کارێکی وا بکات بۆ خەڵك شوێن پێی دیاربێت و به سەر بەرزیەوه دەماو دەم بگێڕیتەوه که ئیستا ھەموو مرۆڤێك ئامەزرۆی ئەو کاره ھونەریانەیه که ئەم ھونەرمەندە لای کۆمەڵێکی زۆر له ھونەرمەندان و بینەران کردوویەتی به یادگارێکی شیرین .

لەیادی شەش ساڵەی کۆچی دوایی (رفیق چالاك)ی

هونەرمەندو چالاك و ڕابەرایەتی شانۆگەری کوردی

محمد صالح عبدالکریم

چیرۆکێکی شانۆی بە ناوی (لەرێی نیشتمان) دا نووسیوەو خۆش بۆ شانۆ دەری هیناوە بو باربوی لێ قەوماداانی بوومەلەرزەی یەکەمی پێنجوین لە ساڵی ١٩٤٦ دا لە ئەیلول ١٩٤٦ دا هەر ئەو دەستەیە بـۆ ماوەی هـەفتەیەك لە هـەولێر ، شانۆگەریەکیان پێشکەش کرد ، ئەمەش هەر بۆ باربوی لێ قەوماوانی بوومەلەرزەکەی پێنجوین بوو . ئەمانە یەکەم کۆمەڵی هونەری کوردی بوون کە بۆ جاری یەکەم شارەو شاریان کردبێ و بەرهەمەکانیان پیشکەش کردبێ ، ئەم هونەرمەندانەش ئەمانە بوون (رفیق چالاك ، عبدالله سالار ، احمد وشیار ، محمد احمد طه (کامەران) شیخ رەزای گولانی و گەلێك هونەرمەندی تر .

لە ساڵی ١٩٥٠ دا لە ئێستکەی کوردی دامەزراو هەموو هەفتەیەك چیروکێکی تەمسیلی نیو سەعاتی پێشکەش ئەکرد ، وەرگێڕاو یان دانراوی خۆی بوو .

یەکەم تیپی تەمسیلی لە ئیستکە کوردی دامەزراند کە پێك هاتبوون لە : (رفیق چالاك ، احمد دلاوەر ، احمد دەنگ گەورە نوری مەنبەر ، علی ابراهیم ، فایق چالاك ناو بە ناویش علی مەردان قادر دیلان) .

لە ڕێگەی ئەم ئیستگەیەوە نزیکی شەش ساڵ تەمسیلی هەفتانەی پێشکەش دەکرد کە زیاتر لە دوو سەد تەمسیلی نیو سەعاتی کە زۆربەی تۆمار کراون ،

بۆ یەکـەم جار لـە مێژووی نەتەوەی کورددا نۆپەرێتی دلداری کورە شوان) ی کاك محمد احمد طه (کامەران) لە لایەن (رفیق چالاك) ەوە ئاوازی بـۆ دانراو بۆ ماوەی سی و پێنج دەقیقە لـە ئیستگەوە بلاوکرایەوە . لە ساڵی ١٩٥٦ ـ ١٩٦٢ دا کۆمەڵی هونەر جوانەکانی دامەزراندو خـۆی بـە سـەرۆك ئەندامانی ئیداری هەڵبژێردرا کۆمەڵەش بریتی بوون لە (رفیق چالاك ، نوری وەشتی ، جمال بختیار ، قادر دیلان ، نجاتێ عبدە ولیم یوحنا ، رؤوف یحیی) .

ئەو شانۆ گەریانەی هونەرمەنـد لـە ژیانی دا پێشکەش کردوون لە کۆتایـی ساڵانـی پەنجـادا شانۆگەری (گلۆی تازەی لەیل) ی پشکەش کرد ، بابەتێکی کۆمەلایەتـی بـوو ، شانۆگەری (پیسکەی تەڕپیر چیرۆکێکی کۆمیدی بوو ، دەوری قارەمانی تیا بینی ، هەر وەها خۆی دەری هێنا بوو . (ووکـی ۆێر دەواری ڕەش) نوسین و دەرهینانی خۆی بوو ، چیرۆکێکی کۆمەلایەتی بوو .

(خەسرو بوو یا ئەژدیها چیرۆکێکی کۆمیـدی بـوو .

دوا شانۆگەری (دکتۆری دێم) بوو لە هۆلی خولدا لە بەغدا پیشکەش کرا کە ئەمیش هەر خۆی دەری هێنا وو .

لە بەغدا کاروباری شانۆدا ، ئاوازی بۆ نۆپەرێتی (گولی خویناوی) دانا هەر وەها لە ساڵی ١٩٥٢ دا بەرهەمێکی چاپ کرد کە بریتی بوو لە نووسینێك لەسەر مێژووی شانوی بە ناوی (کارکردنی بەکەلك) بـێ گومان هونەرمەند ماموستا رەفیق بە هـوی ئـەو دەنگە ناسك وپرلەسوزەوە وەك گورانـی بێژێکـی ناوداریش پیستراوە کە توانیویەتی کار بکاتە سەر زۆر لە گۆی گرانی گۆرانی و مۆسیقا ..

لە کوتایی دا ئەتوانم ئەوەندە بڵێم کە جیهانێکی تایبەتی بوو لە جیهانی هونەردا ، گولێـك بوو لـە باخچەی هونەردا خەزان لە ٣ـ١١ـ١٩٧٣ دا پەڕەی گوێێکی باخچەی هونەری شانۆی کوردی هەلوەراندو ئاوایی لە کۆڕی هونەرمەندان کرد .